

Slik beskytter du kommunen mot økonomisk kriminalitet

Kommunal Rapport 18.06.2025

Kriminelle vet å utnytte sårbarhet. Derfor må du finne ut hvor sårbarheten i din kommune er. Juridisk fagansvarlig for økonomisk kriminalitet ved Politihøgskolen, Gunnar Holm Ringen, mener det er mulig for kommunene å beskytte seg mot økonomisk kriminalitet.

Det var budskapet til tidligere førstestatsadvokat i Økokrim, sjefgransker i PwC og nå juridisk fagansvarlig for økonomisk kriminalitet ved Politihøgskolen, Gunnar Holm Ringen, da han deltok på den årlige KOMØK-konferansen i forrige uke.

Kriminelle driver profesjonelt etterretningsarbeid og bryr seg ikke om GDPR, sier Ringen. I fjor mottok Økokrim over 34.000 anmeldelser om økonomisk kriminalitet.

Det er flest anmeldelser innen bedrageri og få korrupsjonssaker, sier Ringen.

Trenger troverdige aktører

Ringen peker på fire hovedtrusler innen økonomisk kriminalitet de neste årene:

- Sammenblanding av statlig aktivitet og økonomisk kriminalitet. Den sikkerhetspolitiske situasjonen blir stadig mer tilspisset.
- Bruk av og integrering i legale selskapsstrukturer (f.eks. underleverandører). Hvitvasking av penger gjennom disse legale selskapsstrukturene.
- Bruk av trusler og vold. Aktører som er involvert i narkotikakriminalitet, er også involvert i utøvelsen av bedrageri eller den etterfølgende gevinsthåndteringen. Tradisjonelt har økonomisk kriminalitet ikke vært forbundet med høyt konfliktnivå og voldsutøvelse.
- Bruk av profesjonelle tilretteleggere. Kriminelle er avhengige av blant andre regnskapsførere, revisorer, advokater og andre, som enten vet hva de er med på eller som blir misbrukt.

Kriminelle trenger troverdige aktører. Det er en egenverdi å ha en logo. Dette kan gjelde dere, sier Ringen.

Mer miljøkrim

Selv om Økokrim håndterer få korrupsjonssaker, er det avdekket tilfeller av korrupsjon i kommunal sektor de senere årene. Ringen nevner blant annet [Nannestad-saken](#) og [Tana-saken](#) som eksempler på korrupsjon i kommuner.

Han advarer samtidig mot økt korrupsjonsrisiko i forvaltningen av verdifulle naturressurser, som mange kommuner sitter på.

I fjor mottok Økokrim 2.800 anmeldelser på miljøkriminalitet.

Det er grunn til tro at det er store mørketall. Natur sier jo ikke ifra om inngrep, sier Ringen. Han mener det også er grunn til å være obs på korrupsjonsrisiko i offentlige anskaffelser og i saker som avhenger av offentlige tillatelser eller lisenser, som kjøp av eiendom og tillatelser.

Gode varslingsrutiner er viktig. Det er grunn til å tro at det er forbedringsmuligheter her, mener Ringen.

Dette kan kommunene gjøre

Ringens anbefaler kommunene å stille seg selv følgende spørsmål for å forebygge økonomisk kriminalitet:

- Er det gjennomført gode risikovurderinger?
- Hva gjør kommunene på antikorrupsjon og anskaffelser?
- Er det åpenhet i anskaffelser og påvirkningsarbeid?
- Opplæring? Kjenner ansatte til rutinene?

I tillegg mener Ringen at kommunene bør stille krav om anstendige arbeids- og lønnsforhold i leverandørkjeder og gjennomføre stikkprøver og inspeksjoner på byggeplasser.

Han råder samtidig kommunene til å sette interesser og habilitet på agendaen, også når det gjelder folkevalgte

Å være inhabil er helt greit, men det må være åpenhet, og man må ta konsekvensene av det å være inhabil.

Han kommer med følgende sjekkliste:

- Er det interessekonflikter og/eller habilitetsproblemer mellom oppgavene og private interesser?
- Kan det stilles spørsmål ved beslutninger på grunn av inhabilitet eller interessekonflikter?
- Kan vurderinger dokumenteres?

Dere må kunne dokumentere habilitetsvurderinger når de ble gjort, ikke når mediene spør, sier Ringen.